

AZ EURÓPAI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAP (ERFA)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) az európai kohéziós politika egyik fő pénzügyi eszköze. 1975-ben hozták létre azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az európai régiók fejlettségi szintje közötti különbségek enyhítésének támogatásához és az életszínvonal javításához a leghátrányosabb helyzetű régiókban. Különös figyelmet fordít azon régiókra, amelyek súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdenek, mint például a rendkívül alacsony népsűrűségű legészakibb régiók, illetve a szigetek, a határokon átnyúló és a hegyi régiók.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174–178. cikke.

CÉLKITŰZÉSEK

Az EUMSZ 176. cikke kimondja, hogy az ERFA rendeltetése, hogy segítse a Közösségen belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását. E célt az alábbiak támogatásával éri el:

- a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztése és strukturális kiigazítása;
- hanyatló ipari térségek átalakítása.

Az ERFA 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó szabályait a következők határozzák meg:

- az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról szóló rendelet;
- az európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló rendelet.

Az ERFA-nak az alábbi két fő célja van:

- beruházás a növekedésbe és a foglalkoztatásba – a munkaerőpiac és a regionális gazdaságok erősítése érdekében;
- európai területi együttműködés – a határokon átnyúló, nemzetek feletti és régiók közötti együttműködés fokozása érdekében az EU-ban.

Az első célkitűzésre elkülönített forrásokat három különböző régiókatégória között osztották meg:

- legfejlettebb régiók, ahol az egy főre jutó GDP meghaladja az uniós átlag 100%-át;

- átmeneti régiók, ahol az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a és 100%-a között van;
- legkevésbé fejlett régiók, ahol az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a alatt van.

Az ERFA elosztásának részleteit és jövőbeni felhasználását a partnerségi megállapodások határozzák meg, amelyek a Bizottság és az egyes tagállamok közötti, az alapok felhasználásáról szóló megállapodások, és amelyek a regionális és szociális partnerek segítségével jönnek létre.

Az ERFA megvalósításának és végrehajtásának általános keretét a közös rendelkezésekről szóló rendelet határozza meg, amely számos más uniós alapra is kiterjed, és meghatározza a konkrét célkitűzéseket és a lehetséges támogatások körét.

TEMATIKUS KONCENTRÁCIÓ

A 2021–2027 közötti időszakban a kohéziós politikának öt szakpolitikai célkitűzése van az ERFA, az ESZA+ és a Kohéziós Alap tekintetében:

- intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás (1. szakpolitikai célkitűzés);
- zöldebb, karbonszegény Európa (2. szakpolitikai célkitűzés);
- jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság (3. szakpolitikai célkitűzés);
- szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása (4. szakpolitikai célkitűzés);
- a polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén (5. szakpolitikai célkitűzés).

Minden régióknak és tagállamnak ERFA-előirányzata legalább 30%-át a 2. szakpolitikai célkitűzésre kell irányítania: zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású – és a nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra átálló –, reziliens Európa. Emellett jóléte alapján minden régióknak és tagállamnak kiadásait az 1. szakpolitikai célkitűzésre kell összpontosítania: versenyképesebb és intelligensebb Európa. A finanszírozás összege az alábbiak szerint oszlik meg:

- a legkevésbé fejlett régióknak vagy tagállamoknak legalább 25%-ot az 1. szakpolitikai célkitűzésre kell fordítaniuk;
- az átmeneti régióknak vagy tagállamoknak legalább 40%-ot az 1. szakpolitikai célkitűzésre kell fordítaniuk;
- a legfejlettebb régióknak vagy tagállamoknak előirányzatuk legalább 85%-át az 1. és 2. szakpolitikai célkitűzésre kell fordítaniuk.

AZ ERFA támogatja a fenntartható városi fejlődést is. A 2021–2027 közötti időszakban az ERFA-források legalább 8%-át (nemzeti szinten) a fenntartható városfejlesztésre és az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés létrehozására különítik el, ami lehetővé

teszi a városi területek számára, hogy innovatív megoldásokkal kísérletezzenek a városi kihívásokra.

A kohéziós politika tevékenységi listáján olyan tevékenységek szerepelnek, amelyeket az ERFA nem finanszírozhat. Ide tartozik az atomerőművek leszerelése vagy építése, a repülőtéri infrastruktúra (a legkülső régiók kivételével), bizonyos hulladékkezelési műveletek (pl. hulladéklerakó) és a dohányipar támogatása.

KÖLTSÉGVETÉS ÉS PÉNZÜGYI SZABÁLYOK

A 2021–2027 közötti programozási időszakban az EU több mint 392 milliárd eurót fordított a kohéziós politikára. Az ERFA számára mintegy 226 milliárd eurót különítettek el. Ez magában foglalta 9 milliárd euró elkülönítését az európai területi együttműködés (ETC), valamint 1,9 milliárd euró elkülönítését legkülső és a ritkán lakott régiók számára.

A kevésbé fejlett régiók a projektek költségeinek akár 85%-át kitevő társfinanszírozásban is részesülhetnek. Az átmeneti régiók és a fejlettebb régiók társfinanszírozási aránya 60%, illetve 50% lesz.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

Az Európai Parlament az európai strukturális és beruházási alapokra vonatkozó új jogszabályok előkészítése során egyenrangú az Európai Unió Tanácsával. A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozóan az ERFA-ról és a Kohéziós Alapról szóló rendeletet rendes jogalkotási eljárás keretében fogadták el, amelynek során a Parlamentnek jogában állt módosításokat javasolni. A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politikáról szóló tárgyalások során az Európai Parlament elérte, hogy növeljék a projektek társfinanszírozási szintjét, és tegyék rugalmasabbá a szabályok alkalmazását. A Parlament növelte továbbá az ERFA keretében a városoknak és az integrált várospolitikáknak nyújtott támogatást.

A témával kapcsolatos további információkért látogasson el a [Regionális Fejlesztési Bizottság](#) honlapjára.

Kelly Schwarz
10/2023

